

**Az Országos Bírói Tanács 2012. március 15. és 2018. január 30. között hozott
határozatainak, szabályzatainak és ajánlásainak
felülvizsgálatára létrehozott**

szakbizottság

J E L E N T É S E

I. A szakbizottság tagjai, tevékenységének célja, a vizsgálat elvégzésének szempontrendszere

Az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) 16/2018. (II.22.) OBT határozatával szakbizottságot hozott létre az Országos Bírói Tanács 2012. március 15. és 2018. január 30. között hozott határozatainak, szabályzatainak és ajánlásainak felülvizsgálata érdekében.

A szakbizottság tagjainak dr. Demjén Pétert (elnök), dr. Gaider Bálintot és dr. Vasvári Csabát jelölte ki az OBT. A szakbizottságnak dr. Demjén Péter OBT tagságáról történő lemondásáig, 2018. április 13. napjáig volt tagja. 2018. április 18. napjától – az OBT döntése alapján – a szakbizottság harmadik tagja dr. Lehmann Zoltán, elnöke dr. Vasvári Csaba lett.

A szakbizottság tevékenységének *céljaként* meghatározásra került annak megvizsgálása, hogy az OBT határozatainak hatályosulása lehetséges-e, szükséges-e, illetőleg azok módosításra szorulnak-e?

Az OBT az alábbi típusú aktusokat bocsátotta ki a vizsgált időszakban:

- ajánlások
- állásfoglalások
- határozatok.

(A feladat-meghatározásban szereplő *szabályzatok* közül a korábbi Szervezeti és Működési Szabályzattal az OBT külön foglalkozott, annak felülvizsgálata nem képezte jelen szakbizottság feladatát).

A szakbizottság tevékenységének kezdetén áttanulmányozta az OBT hivatalos internetes oldalán (<http://birosag.hu/obt-dokumentumai-dontesek>) szereplő aktusokat. Mivel azt tapasztalta, hogy olyan is szerepel közöttük, amely már nem hatályos, a szakbizottság elnöke a hiteles és hiánytalan vizsgálat lefolytatása érdekében írásban megkereste (*1. sz. melléklet*) az OBT irodát a 2012. március 15. és 2018. január 30. közötti vizsgált időszakkal érintett valamennyi OBT határozat, ajánlás és állásfoglalás (kivéve az egyedi személyi ügyekben hozott határozatokat) szakbizottság részére történő megküldése végett.

A szakbizottság ezt követően a részére meghatározott cél elérése érdekében a *vizsgálat elvégzésének szempontrendszerét* akként határozta meg, hogy az OBT által kiadott aktusok vonatkozásában

- az időmúlás miatt,
- a jogszabályi környezet változására tekintettel, illetőleg
- jogszabályi alapjára figyelemmel

indokolt-e azok módosítása, vagy hatályon kívül helyezése.

A fenti szempontrendszer mentén a szakbizottság áttekintette az OBT hivatkozott időtartam alatt hozott valamennyi aktusát és azokat típusonként külön vizsgálta, illetve ily módon tette megállapításait.

II. Az ajánlások

Az ajánlások esetén a szakbizottság elsősorban azt vizsgálta, hogy a jogrendszer, a jogszabályi hierarchia egészét tekintve az ajánlás, hol helyezhető el, s annak kibocsátására milyen jogszabály teremt alapot, végső soron honnan eredeztethető kibocsátójának felhatalmazottsága.

A jogi norma a jog legkisebb, még önállóan értelmezhető és végrehajtható alapegysége, olyan általánosan kötelező magatartási szabály, amely önállóan is alkalmazható, alkalmas a jogalkotó által megkívánt hatás kiváltására.

Jogi norma csak olyan a jogalkotó által kibocsátott magatartási szabály lehet, amelyet a jogalkotási eljárásról szóló szabályok szerint adtak ki, és megfelel a jogi aktusokkal szemben támasztott

követelményeknek. Nem tekinthető tehát önálló jogi normának, ha nem tartalmaz magatartási szabályt a rendelkezés. Így nem önálló jogi normák a definiáló szabályok, amelyek valamely fogalom értelmezését adják, vagy az utaló szabályok, amelyek valamely más jogi normára hivatkoznak. (Nagy Marianna: A közigazgatási jogi norma, a közigazgatási jogviszony, a közigazgatási jogi szankció)

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (JAT) 1. § (1) bekezdése szerint e törvény hatálya

a) a jogszabályokra, valamint

b) a normatív határozatra és normatív utasításra (a továbbiakban együtt: közjogi szervezetszabályozó eszköz) terjed ki.

A jogi norma definíciója szerint, illetve a jogalkotási törvény alapján sem tekinthető az ajánlás önálló jogi normának, mivel a JAT nem tartalmaz rendelkezést az ajánlásokra. Mivel a JAT hatálya nem terjed ki az ajánlásra, hiszen az nem jogi norma, ezért a JAT nem képezi az OBT ajánlások jogszabályi alapját.

Az ajánlás tehát nem jogi norma, ezért az inkább mint egy adott szerv által kibocsátott, jogértelmezést segítő eszköz definiálható.

Az **Alaptörvény 25. cikkének (5) bekezdése** kimondja, hogy az Országos Bírói Tanács felügyeli a bíróságok központi igazgatását. Az Országos Bírói Tanács és más bírói önkormányzati szervek közreműködnek a bíróságok igazgatásában.

Az Alaptörvényben meghatározott feladatkörnek, a tevékenység keretének és korlátainak konkrét meghatározásával jogszabályban kell megtestesülnie. Ezen feladatkör meghatározásának manifesztálódik a **bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényben** (továbbiakban: **Bszi.**).

Fentiekből következően az ajánlás a JAT alapján nem értelmezhető, mivel nem jogi norma, de mint jogértelmezést segítő eszköz vonatkozásában a bírósági szervezetrendszer érintően kizárólag a bíróságok alkotmányos helyzetét és tényleges szervezeti felépítését és feladatait meghatározó Bszi. rendelkezéseiből vezethető le a kibocsátásra vonatkozó felhatalmazottság.

A Bszi. 76. § (1) bekezdés b) pontja szerint az **OBH elnöke** általános központi igazgatási feladatkörében az igazgatási feladatainak ellátása érdekében jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat alkot, továbbá **ajánlásokat** és határozatokat **hoz.**

A Bszi. 103. §-a nevesíti konkrétan az **OBT** feladatkörét, központi igazgatási, költségvetési, személyzeti és képzési területekre bontva azt.

Az OBT Alaptörvényben rögzített felügyeleti jogkörét gyakorolva ezen feladatkörök szerint ellenőrzi az OBH elnökének központi igazgatási tevékenységét és szükség esetén az OBH elnöke felé jelzéssel él (103.§ (1) a) pont), ellenőrzi a bíróságok gazdálkodását (103.§ (2) b) pont). A bíróságok igazgatásában való közreműködő szervként – többek között – véleményezi az OBH elnöke által kiadott szabályzatokat, ajánlásokat, (103.§ (1) c) pont), jóváhagyja a szolgálati bíróságok ügyrendjét, elfogadja a bírák Etikai Kódexét és közzéteszi azt, bizonyos esetekben bírói pályázatok elbírálásánál egyetértési jogot gyakorol, illetőleg hozzájárul vezetők újbóli kinevezéséhez.

Az ajánlás, mint egy adott szerv által kibocsátott, jogértelmezést segítő eszköz megjelenik a Bszi. rendelkezései között, azonban a Bszi. kizárólag az OBH elnökét jogosítja fel ajánlás meghozatalára.

A Bszi 103.§-a az Etikai Kódex elfogadásán [(1) bek. e.) pont], illetve a pályázati elbírálási elvek meghatározásán kívül [103. § (3) bekezdés b.) pontja] nem ad jogosítványt az OBТ-nek olyan norma jellegű aktus létrehozására, amely a szervezet széles körére nézve követendő eljárási rendet, vagy magatartást állapíthatna meg. Ily módon az OBТ nem jogosult ajánlások elfogadására sem. Az OBТ által elfogadott ajánlásokról megállapítható ezért, hogy azok megalkotásakor jogszabályi felhatalmazással nem rendelkezett kibocsátója.

Az Alaptörvénnyel létrehozott tisztségek, illetőleg hivatalok esetén a feladatköröket jogszabálynak kell meghatározni.

Fentiek szerinti felhatalmazást, feladatkör meghatározást azonban az OBТ esetében nem tartalmaz a Bszi., sem más jogszabály, vagyis ajánlás meghozatalára nincs felhatalmazása az OBТ-nek.

A szakbizottság szerint tehát az ajánlás nem más, mint egy felhatalmazás nélküli informális jogértelmezés, melyet a jogi normatan sem kezel, s a súlyát a jogrendszer is ennek megfelelően határozza meg. Az OBТ esetén az a kritérium hiányzik, miszerint feljogosított jogalkotói szervtől származzon, mivel az OBТ működésének alapját meghatározó Bszi. nem jogosítja fel azt ajánlás meghozatalára.

A bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló, a 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet értelmezéséről és gyakorlatban történő alkalmazásáról szóló 50/2015. (VI. 9.) OBТ határozattal módosított 1/2012. (X. 15.) OBТ ajánlással összefüggésben az alábbiakat emeli ki a fentiekben túlmenően a szakbizottság.

Az OBТ – jogszabályi felhatalmazás hiányában – nem jogosult még ajánlás formájában sem értelmezni a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendeletet.

A hivatkozott rendelet a bírói pályázatok elbírálása során az eljáró bírói tanácsokra telepít mérlegelési jogkört, amelyek az ennek során követett gyakorlatukat szabadon, a Bszi. 151. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörükben eljárva, a 7/2011. (III. 4.) KIM rendeletet szükség szerint értelmezve alakítják ki.

Az Országos Bírói Tanácsnak az országban működő bírói tanácsok munkájára vonatkozóan nincs iránymutatási jogköre, az OBТ feladatait a Bszi. 103. §-a szabályozza.

Az OBТ azt tudná üdvözölni, ha Magyarország bírói tanácsai – amennyiben azt szükségesnek tartják – konzultációt folytatnának egymással az országosan egységes értelmezés kialakítása érdekében.

Összességében az OBТ feladatkörét meghatározó Bszi 103.§-a nem teremti meg a lehetőséget annak, hogy az OBТ ajánlást, illetőleg állásfoglalást bocsásson ki. Mindezekből következően az OBТ-nek az 5. számú mellékletben feltüntetett ajánlások meghozatalára nem volt jogszabályi felhatalmazottsága. Ily módon az ajánlások jogszabályi alap nélkül jöttek létre, és mint ilyeneknek a fenntartásuk is jogalap nélküli lenne, ezért indokolt ezen ajánlások hatályon kívül helyezése.

III. Határozatok

A szakbizottság rögzíti, hogy az OBТ internetes oldalán ügyrend alatt szereplő iratkezelési szabályokat tartalmazó iromány nem az OBТ határozata – figyelemmel a 125/2016 (XII.13) OBТ határozatra – ezért nem képezte a szakbizottság vizsgálatának tárgyát.

A szakbizottság álláspontja szerint nem kívánatos fenti dokumentumnak az OBT intranetes oldalán való szerepeltetése ilyen formában, hiszen az egy számozás és megjelölés nélküli szabályozás részlet, amely nem beazonosítható. A szakbizottság mindezzel szemben az OBT Iroda vezetőjének javasolja, hogy intézkedjen az iratkezelési szabályokat tartalmazó fenti iromány OBT határozatok köréből történő eltávolításáról.

Az OBT által a vizsgált időszakban hozott további határozatokat feloszthatjuk aszerint, hogy milyen témakörben születtek:

- tájékoztató tudomásul vétele,
- egyetértési jog gyakorlása,
- beszámoló elfogadása, illetőleg
- normatív jellegű határozatok (pl. díj alapításáról, plakett alapításáról, Etikai Kódex elfogadásáról, egyes szempontrendszerek meghatározásáról szóló határozatok.)

A határozatok áttekintésének a szakbizottság alakuló ülésén elfogadottak szerinti szempontjai voltak az időmúlás, a jogszabályi környezet változásának figyelembe vétele, illetőleg a jogszabályi alap meglétének vizsgálata.

A megjelölt szempontok szerint a határozatok nagy számára figyelemmel a szakbizottság a határozatokat éves bontásban tekintette át és vizsgálatukat követően két csoportra bontotta azokat:

- 1) **operatív jellegű határozatok** (előzetes véleménynyilvánítás, egyetértési jog gyakorlása, napirendi pont elfogadása, összeférhetlenség alóli felmentés megadása, bíró munkavégzési kötelezettségének meghatározása stb.)
- 2) **normatív jellegű határozatok** (7. számú melléklet): a bírósági szervezet belső életére kihatással bíró jogi aktusok.

III/1. Az operatív jellegű határozatokkal kapcsolatban a szakbizottság megállapította, hogy a határozatok gyakorlati, adott helyzetre válaszoló jellege folytán a hatály-felülvizsgálat nem értelmezhető, ezért ezen szempont szerint ezen határozatokat nem elemezte a szakbizottság. Találunk rá példát, hogy vagy pl. egyedi ügyekben hozta az OBT e határozatokat, vagy pl. a jövőre vonatkozóan nincs kötőerejük, többek között azért, mivel egy részük már elmúlt időszakra vonatkozik. *(Az operatív határozatok nagy mennyiségére tekintettel, illetve mivel a vizsgálat azokat nem érinti, azok katalógizálása mellékletben nem történik meg.)*

III/2. A normatív jellegű határozatok körében a szakbizottság a 7. számú mellékletben feltüntetett 20 határozat vizsgálatát végezte el.

A szakbizottság a vizsgálatot követően a normatív határozatokat további két csoportba sorolta:

- a) **Módosítandó vagy/illetve hatályon kívül helyezendő határozatok** (8. számú melléklet)
- b) **azonnali módosítást nem igénylő határozatok.** (9. számú melléklet)

III/2/a. A szakbizottság a módosítandó vagy/illetve hatályon kívül helyezendő határozatok vonatkozásában az alábbi megállapításokat tette:

- **2/2012. (III. 24.) OBT határozat – a Juhász Andor-díjról**

A szakbizottság a határozat 14. pontjának kiegészítését az alábbiak szerint javasolja:

14. Az elismerés adományozására irányuló, részletes indokolással ellátott, a kollégiumok és bírói tanácsok véleménynyilvánításának eredményét is tartalmazó javaslatoknak, minden év január 31. napjáig kell az Országos Bírói Hivatalhoz beérkezni.

A szakbizottság indokoltnak tartja ugyanis az OBT megalapozott álláspontjának kialakításához a véleményező testületek döntésének előzetes beszerzését, ismeretét.

- **8/2012. (III. 24.) OBT határozat – az ugyanazon vezetői állást már két alkalommal betöltő bírói elnök és elnökhelyettes újbóli kinevezéséhez történő előzetes hozzájárulás elbírálásának szempontrendszeréről.**

A Bszi. 127. § (4) bekezdése alapján az OBT álláspontja szerint, ha a bíróság elnöke és az elnökhelyettes ugyanazon vezetői állást korábban már két alkalommal betöltötte, az OBT a Bszi. 103. § (3) bekezdés ~~f.) pontjában~~ e.) pontjában foglalt előzetes hozzájárulást csak kivételesen adja meg az alábbi feltételek teljesülése esetén:

Az előzetes hozzájárulás megadásának feltétele, hogy az adott bíróságon a vezetői kinevezés elmaradása esetén fennálljon a tartós és objektív működésképtelenség veszélye. Ez az eset különösen akkor következhet be:

- ha az ismételt kiírást követően is
- csak egyetlen személy nyújt be pályázatot az adott vezetői posztra
- és ez a személy elnyerte a véleményező szerv többségi támogatását
- és kinevezése esetén legfeljebb a 3. vezetői ciklusa kezdődne.

Az OBT ülésén a döntést megelőzően a Tanács az érintett bíróság elnökét (ideértve az alsóbb fokú bíróság érintettsége esetén a felsőbb bíróság elnökét is), valamint a pályázót meghallgathatja.

A szakbizottság egyhangú álláspontja szerint a fenti határozat tartalmának meghatározása az OBT kompetenciájába tartozó koncepcionális kérdés. A szakbizottság egyhangú álláspontja szerint a Bszi. a hatáskör gyakorlását biztosítja, s a szakbizottság helytállóan tartja azt is ez alapján, hogy az OBT saját maga számára meghatározza a döntési szempontokat, amely az átláthatóságot szolgálja.

Ugyanakkor a Bszi. módosítása következtében indokolt a Bszi. 103.§ (3) bekezdés f.) pontját e.) pontra módosítani.

- **3/2013. (I. 21.) OBT határozat – az Országos Bírói Hivatal elnöke és a Kúria elnöke által figyelembe veendő (vizsgálandó és alkalmazandó) elvekről a bírói álláspályázatok elbírálása során a pályázati rangsortól eltérés esetén.**

A határozat III/3. pontját javasolja a szakbizottság hatályon kívül helyezni és a határozat III/4. pontját III/3.-ra javasolja átsorszámozni. A szakbizottság egyhangú álláspontja szerint ugyanis az OBT-nek nincs arra hatásköre, hogy az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei részére közvetlenül iránymutatást adjon, még ha az tartalmilag helyes is.

- **13/2013. (II. 12.) OBT határozat - az egyes állami kitüntetésekre javasolt személyek kiválasztásakor, illetve az általa alapított díjak, oklevelek, plakettek, valamint a törvényi felhatalmazás alapján adható kitüntető címek adományozásakor alkalmazott elvek**

A szakbizottság a 4. pont kiegészítését az alábbiak szerint javasolja:

„4. A kiválasztáskor az OBT külön értékeli, ha a jelöléshez csatolt javaslat részletesebben ismerteti, konkrétan megjelöli a jelölttel kapcsolatos **kollégiumi véleménynyilvánítás eredményét, valamint a pozitívumokat, így különösen, hogy ha:**”

A szakbizottság indokoltan tartja az OBT megalapozott álláspontjának kialakításához a véleményező testületek döntésének előzetes beszerzését, ismeretét.

Mindezek alapján az OBT szükségesnek tartja, egyben felkéri az OBH elnökét a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló 6/2012. (IV.13.) OBH utasítás mellékletének egy külön ponttal történő kiegészítésére, melyben az előterjesztő feltünteti a kollégiumi véleménynyilvánítás eredményét.

E helyen ki kell emelni, hogy az alábbi három OBT határozat vizsgálatával kapcsolatos megállapítások az állásfoglalásokra vonatkozó vizsgálati megállapításokra is kihatnak, mivel azok az Etikai Kódex Bszi.-ben foglalt, a megalkotására vonatkozó kötelezettségen túl, annak hatályosulása végett fogalmaznak meg szabályokat, illetve eljárási rendet.

– A **3/2015. (I.13.) OBT határozat** szerint az Országos Bírói Tanács a Bszi. 103. § (1) bekezdés e) pontjában írt feladatkörébe tartozik, hogy az elfogadott Etikai Kódex értelmezését elvégezze, hatályosulását biztosítsa.

– Az **5/2015. (I.13.) OBT határozat** szerint az Országos Bírói Tanács az Etikai Kódex értelmezése, hatályosulása érdekében állásfoglalást ad ki. E határozat meghozatalának előkészítését a Tanács tagjaiból álló 3 tagú Etikai Állásfoglalás Előkészítő Bizottság végzi.

– A **127/2016 (XII.13.) OBT határozattal módosított 11/2015 (II.10.) OBT határozat** szerint az Országos Bírói Tanács elfogadta az OBT Tanács által a Bírák Etikai Kódexének értelmezése, hatályosulása érdekében kiadott állásfoglalás meghozatalának eljárási rendjét.

A Bszi. 103. § (1) bekezdés e) pontja akként rendelkezik, hogy az OBT az általános központi igazgatás területén elfogadja a bírák Etikai Kódexét és közzéteszi azt a központi honlapon.

Téves, jogszabályi felhatalmazást nélkülöző az az álláspont, amely szerint e rendelkezésből levezethető lenne az OBT azon jogosultsága is, miszerint az elfogadott Etikai Kódex értelmezését is elvégezze, annak hatályosulását is biztosítsa.

Az OBT a bírák függetlenségének biztosítása érdekében garanciális jelentőségűnek tartja a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) VIII. fejezetének maradéktalan érvényesülését.

A Bjt. 105. § b) pontja szerint a bíró fegyelmi vétséget követ el, ha az életmódjával, magatartásával a bírói hivatás tekintélyét sérti vagy veszélyezteti. Ebből következően amennyiben esetleges Etikai Kódexbe ütköző magatartása már fegyelmi vétség megállapítására ad alapot, úgy vele szemben egy törvényben szabályozott, jogorvoslati jogot is biztosító, speciális fórumrendszerrel működő fegyelmi eljárás lefolytatásának van helye, amelyet a munkáltatói jogkör gyakorlója jogosult kezdeményezni.

Az Etikai Kódex értelmezése, hatályosulásának biztosítása tehát nem az OBT feladatkörébe tartozik, hanem az egyedi, konkrét fegyelmi ügyekben eljáró szolgálati bíróságok jog- és feladatkörébe.

A fenti határozatok – hasonlóan az ajánlásokhoz – jogszabályi felhatalmazottsággal nem rendelkeznek. Az etikai kódex értelmezése, hatályosulása kérdésében az OBT saját magát

jogosította ezen határozataival, s így döntéseinek legitimitását nem jogszabály, hanem saját határozatai mondták ki. A 3/2015. (I.13.) OBT határozat szerint az Országos Bírói Tanács a Bszi. 103. § (1) bekezdés e) pontjában írt feladatkörébe tartozik, hogy az elfogadott Etikai Kódex értelmezését elvégezze, hatályosulását biztosítsa. A szakbizottság álláspontja szerint azonban a hivatkozott jogszabályi felhatalmazás csupán az Etikai Kódex megalkotására terjed ki.

Mindezek alapján a fenti határozatok hatályon kívül helyezését javasolja a szakbizottság.

III/2/b. Azonnali módosítást nem igénylő normatív határozatok.

– 22/2012. (V. 21.) OBT határozat – a bírósági vezetők és a bírók, illetőleg igazságügyi alkalmazottak között felmerült összeférhetetlenség alóli felmentés szempontjairól

A szakbizottság egyhangú álláspontja szerint a határozat tartalmának esetleges módosítása, meghatározása az OBT kompetenciájába tartozó koncepcionális kérdés. Mivel azonnali módosítást igénylő okot – időmúlás, jogszabályváltozás, stb, – nem talált, ezért a határozatot a szakbizottság a módosítást nem igénylő határozatok közé sorolta.

A szakbizottság a további normatív határozatokat az **azonnali módosítást nem igénylő normatív határozatok** közé sorolta, mert nem látott a meghatározott szempontrendszer szerinti indokot a módosításra való javaslattételre, avagy ilyen vizsgálatra és módosításra az OBT, mint testület kompetenciáját látta alátámasztottnak, mely kompetencia a szakbizottság döntési kereteit meghaladja.

Ugyanakkor a szakbizottság megjegyzi, hogy a 8/2012. (III. 24.) OBT határozat és a 22/2012. (V. 21.) OBT határozat tekintetében indokolt lehet az elmúlt hat év gyakorlata alapján a határozatok hatályosulásának OBT által történő vizsgálata.

IV. Állásfoglalások

Az OBT a vizsgált időszakban 12 db állásfoglalást bocsátott ki. (6. számú melléklet) Az állásfoglalások – egy kivételével – mindegyike az Etikai Kódexbe ütköző magatartások vizsgálatát érinti.

Az állásfoglalások tárgyalásakor elsődlegesen fentebb vizsgáltunk néhány olyan határozatot, amelyek az alapját képezik az Etikai Kódexbe ütköző magatartásokkal kapcsolatos állásfoglalásoknak. Ezek tehát:

- a 3/2015. (I.13.) OBT határozat
- a 5/2015. (I.13.) OBT határozat
- a 127/2016 (XII.13.) OBT határozattal módosított 11/2015 (II.10.) OBT határozat.

A fenti határozatok – hasonlóan az ajánlásokhoz – jogszabályi felhatalmazottsággal nem rendelkeznek, ismét kiemelendő, hogy az etikai kódex értelmezése, hatályosulása kérdésében az OBT saját magát jogosította ezen határozataival, s így döntéseinek legitimitását nem jogszabály, hanem saját határozatai mondták ki. Ezért nem csak a határozatok, de az azokon alapuló állásfoglalások hatályon kívül helyezését is javasolja a szakbizottság.

Az OBT álláspontja szerint – a III/2/b. pontban írtakra figyelemmel – nincs jogi felhatalmazása bármely bírói magatartást akként megítélni, hogy azzal megvalósult-e etikai vétség vagy sem. Mindezekre tekintettel a szakbizottság az ilyen egyedi etikai kérdésekben hozott korábbi állásfoglalások hatályon kívül helyezését javasolja.

Az OBT vizsgált időszakban kibocsátott állásfoglalásai között egy olyan van, amelyik nem az Etikai Kódexbe ütköző magatartások vizsgálatát érinti:

5/2016. (IX.13.) állásfoglalás

a közigazgatási és munkaügyi bíróságokat, valamint a regionális kollégiumokat érintő törvénymódosítás-tervezet kapcsán

A fenti állásfoglalás módosítása, hatályon kívül helyezése nem indokolt, mivel az egy konkrét jogalkotási helyzetre reagált.

IV. A szakbizottság javaslata a nyilvántartással összefüggésben

A szakbizottság a normaanyag vizsgálata során észlelte, hogy a későbbi OBT határozattal hatályon kívül helyezett határozatok nem kerültek kivételre a határozatok közül, illetőleg a módosított határozatok szövegébe nem kerültek a módosítások bevezetésre. A szakbizottság ezen körülményre tekintettel indokoltnak tartotta a módosító határozatokat is feltüntetni a normatív határozatok között azzal, hogy azok vizsgálatára a módosított határozattal együtt, egy szerkezetben került sor.

A szakbizottság az OBT iroda nyilvántartása, valamint a nyilvánosan elérhető jogi adatbázisokkal (Wolters Kluwer) kapcsolatosan az alábbiakra világít rá:

- az OBT iroda által nyilvántartott normaanyag helyenként nem az elfogadott határozatot tartalmazza, hiányoznak az OBH elnöki utasítások számai (61/2016. (VI.27.), 84/2016. (X.11.), 87/2016. (X. 11.), 106/2016. (XI. 8.) OBT határozatok)
- az utólag módosított határozatok kezelése nem egyértelmű: előfordul olyan módosító határozat amely nem került átvezetésre a módosított határozatban (pl. 127/2016. (XII.13.) OBT határozat), fellelhetőek az OBT iroda által nyilvántartott normák között olyan módosító határozatok, amelyek a nyilvános jogtárakban nem lelhetőek fel (47/2015. (V.12.), 60/2015. (VI.9.), 50/2016. (IV.19.), 72/2016. (VII.15.), 70/2016. (VII.11.), 65/2016. (VI.27.), 75/2017.(VI.26.) OBT határozatok), feltételezhetően ezek beépítésre kerültek a módosított határozatba,
- helyenként az OBT iroda nyilvántartása nem fedi a nyilvános jogtárét: 105/2014., 1/2013 OBT határozatok nem szerepelnek az OBT iroda nyilvántartásában, csak a nyilvánosban,
- az OBT iroda nyilvántartása témakörök szerint rendezett, évente, amelyből szám alapján a keresés nem lehetetlen de nehezített,
- az OBT iroda nyilvántartása szerint hatályos norma a 81/2012 (X.15.) OBT határozat (iratkezelésről), amelyet hatályon kívül helyezett a 125/2016 OBT határozat.

A szakbizottság javasolja, hogy az OBT

- fektesse le azokat az elveket, hogy a jövőre nézve a meghozott normák nyilvántartása hogyan történik (módosító, módosított határozatok kezelése, beépítésre kerülnek, vagy külön kezelendők, a hatályon kívül helyezett határozatok helyzete),
- tegyen intézkedéseket a nyilvános jogtárak karbantartása iránt: kívánatos, hogy a külső jogtár használók által megismerhető normák pontosak és a valóságnak megfelelőek legyenek,
- rendelje el az OBT iroda nyilvántartásának alapos átvizsgálását.